

חיזול הלס – חיזול הברית

New Name, New Covenant (17:1-14)

מקדמה

(1) תנחומא פרשת תזריע

מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, איזו מעשים נאים, של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם. אמר לו: של בשר ודם נאים. אמר לו טורנוסרופוס, הרי השמים והארץ כל אדם לעשות פיוצא בהם אמר לו רבי עקיבא, לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות שאין שולטין עליו, אלא אמר דברים שהם מצויין בבני אדם. אמר לו: למה אתם מולין. אמר לו: אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני, ולכך הקדמתי ואמרתי לך, שמעשה בני אדם נאים משל הקדוש ברוך הוא. הביא לו רבי עקיבא שבילים וגלסקאות, אמר לו: אלו מעשה הקדוש ברוך הוא, ואלו מעשה ידי אדם. אמר לו: אין אלו נאים יותר מן השבילים אמר לו טורנוסרופוס, אם הוא חפץ במילה, למה אינו יוצא הולד מהול ממעי אמו. אמר לו רבי עקיבא, ולמה שוררו יוצא עמו והוא תלוי בבטנו ואמו חותכו ומה שאתה אומר למה אינו יוצא מהול, לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא את המצות לישראל אלא לצרף אותם בהם. ולכך אמר דוד, אמרת ה' צרופה

(2) משנה כתב יד קאופמן נדרים ג' א"

[יה] רבי מאיר אומר: גדולה מילה, שכל המצות שעשה אבינו אברהם, לא נקרא שלם עד שפיל, שנאמר: "התהלך לפני והיה תמים" (בראשית י"ז: א).
[יו] דבר אחר: גדולה מילה, שאלוהי היא, לא ברא הקדוש ברוך הוא עולמו, שנאמר: "כה אמר יי: אם לא בריתי יומם ולילה, חקות שמים וארץ לא שמתיו" (ירמיהו ל"ג: ב-ה).

(3) שבת קל"ז:

מל ולא פרע. ת"ר המל אומר אקב"ו על המילה אבי הבן אומר אקב"ו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו העומדים אומרים כשם שנכנס לברית כך יכנס לתורה לחופה ולמע"ט.
והמברך אומר אשר קידש ידך מבטן חוק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש על כן בשכר זאת אל חי חלקנו צוה להציל ידידות שארינו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו בא"י כורת הברית.
המל את הגרים אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאילמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (ירמיהו ל"ג: ב-ה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתיו בא"י כורת הברית.
המל את העבדים אומר אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול את העבדים ולהטיף מהם דם ברית שאילמלא דם ברית חקות שמים וארץ לא נתקיימו שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתיו בא"י כורת הברית.

(4) בראשית יז, א-יד

(א) וַיְהִי אֲבָרָם בְּתֵשְׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם וַיֵּרָא ה' אֶל-אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אל שְׁדֵי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים: (ב) וְאַתְּנָה בְרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתְךָ בְּמֵאֵד מְאֹד: (ג) וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל-פָּנָיו וַיִּדְבֹר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: (ד) אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם: (ה) וְלֹא-יִקְרָא עוֹד אֶת-שִׁמְךָ אֲבָרָם וְהָיָה שִׁמְךָ אֲבָרָהם כִּי אֲבִי-הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ: (ו) וְהִפְרֵתִי אִתְּךָ בְּמֵאֵד מְאֹד וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: (ז) וְהִקְמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדוֹרְתָם לְבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ: (ח) וְנָתַתִּי לְךָ וְלִזְרַעְךָ אַחֲרֶיךָ אֶתוֹ אֶרֶץ מְגֹרֶיךָ אֵת כָּל-אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים: (ט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אֲבָרָהם וְאַתְּנָה אֶת-בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתְּהָ וְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדוֹרְתָם: (י) זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר: (יא) וְנִמְלֹתֶם אֵת בְּשַׂר עַד לְתַכְּם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם: (יב) וּבֶן-שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר לְדוֹתֵיכֶם יֶלֶד בְּיַת וּמִקְנַת-כֶּסֶף מִכָּל בֶּן-נֶכֶד אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעְךָ הוּא: (יג) הַמּוֹלוּ יִמּוֹל יֶלֶד בְּיַתְךָ וּמִקְנַת כֶּסֶף וְהָיְתָה בְרִיתִי בְּבִשְׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: (יד) וְעָרְלוּ זָכָר אֲשֶׁר לֹא-יִמּוֹל אֶת-בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיהָ אֶת-בְּרִיתִי הַפֶּר:

(1) When Abram was ninety-nine years old, Hashem appeared to Abram, and said to him, "I am God Almighty. Walk before me, and be blameless. (2) I will make my covenant between me and you, and will multiply you exceedingly." (3) Abram fell on his face. God talked with him, saying, (4) "As for me, behold, my covenant is with you. You will be the father of a multitude of nations. (5) Neither will your name any more be called Abram, but your name will be Abraham; for I have made you the father of a multitude of nations. (6) I will make you exceedingly fruitful, and I will make nations of you. Kings will come out of you. (7) I will establish my covenant between me and you and your seed after you throughout their generations for an everlasting covenant, to be a God to you and to your seed after you. (8) I will give to you, and to your seed after you, the land where you are traveling, all the land of Canaan, for an everlasting possession. I will be their God." (9) God said to Abraham, "As for you, you will keep my covenant, you and your seed after you throughout their generations. (10) This is my covenant, which you shall keep, between me and you and your seed after you. Every male among you shall be circumcised. (11) You shall be circumcised in the flesh of your foreskin. It will be a token of the covenant between me and you. (12) He who is eight days old will be circumcised among you, every male throughout your generations, he who is born in the house, or bought with money from any foreigner who is not of your seed. (13) He who is born in your house, and he who is bought with your money, must be circumcised. My covenant will be in your flesh for an everlasting covenant. (14) The uncircumcised male who is not circumcised in the flesh of his foreskin, that soul shall be cut off from his people. He has broken my covenant."